

“พระศรีศากยะทศพลญาณ ประธานพุทธมณฑลสุพรรณบุรี”

ศูนย์กลางพุทธศาสนา
น พุทธมณฑล

สุดสัปดาห์นี้ หากใครยังไม่มีทริปไปไหน ผมอยากจะแนะนำให้มาที่นี่เลยครับ
“**พุทธมณฑล**”

ตั้งอยู่ที่ถนนพุทธมณฑลสาย 4 จังหวัดนครปฐม ใกล้กับมหาวิทยาลัยมหิดล
วิทยาเขตศาลายา

สถานที่แห่งนี้มีเรื่องราวมากมายทางพุทธศาสนา ที่พวกเราชาวพุทธเองน่าจะ
เดินทางมาเพื่อศึกษาหลักธรรมคำสอนขององค์สัมมาสัมพุทธเจ้า ที่แห่งนี้นอกจาก
บรรยากาศแสนร่มรื่น เต็มไปด้วยต้นไม้ชานาพรรณแล้ว ยังมีพื้นที่บริเวณกว้างใหญ่มาก
อากาศก็ดี เหมาะแก่การออกกำลังกายตามสไตล์ผมเลย ที่จะวิ่ง จะตีแบดมินตัน โยคะ
ก็ได้อย่างสบาย ๆ เลยทีเดียว แล้วก็ยังมีแหล่งน้ำขนาดใหญ่ ขนาดเล็กหลายจุด ให้ได้นั่ง
มองเพลิน ๆ ก็ช่วย Relax ได้มากเลยทีเดียว

จุดเด่นที่สุดของพุทธมณฑลที่แม้จะมองจากบริเวณโดยรอบก็สามารถสังเกตเห็นได้เลย นั่นคือ องค์พระพุทธรูปขนาดใหญ่ คอลัมน์ Camera Diary ฉบับนี้ มีเรื่องราวขององค์ “**พระศรีศากยะทศพลญาณประธานพุทธมณฑลสุพรรณบุรี**” และภาพมาฝากกันครับ

พระพุทธรูปพระประธานพุทธมณฑลที่พุทธมณฑลแห่งนี้ ได้รับพระราชทานนามจากพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ว่า **“พระศรีศากยะทศพลญาณประธานพุทธมณฑลสุทรรศน์”** ซึ่งสร้างขึ้นบริเวณใจกลางพุทธมณฑล โดยมีต้นแบบจากอาจารย์ศิลป์ พีระศรี ซึ่งออกแบบไว้ที่ความสูง 2.14 เมตร แต่ภายหลังมีความต้องการให้มีความหมายเป็นที่ประจักษ์ จึงออกแบบให้มีความสูงที่ 15.875 เมตร

ตัวองค์พระมีโลหะสำริดเป็นส่วนประกอบสำคัญ 137 ชิ้น เริ่มสร้างขึ้นเมื่อเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2523 และแล้วเสร็จในปี พ.ศ. 2525 ในการจัดสร้างได้แบ่งตัวองค์พระพุทธรูปออกเป็น 6 ส่วนคือ ส่วนพระเศียร (ศีรษะ) ส่วนพระอุระ (อก) ส่วนพระพาหา (แขน) ข้างซ้าย พระนาภี (ท้องถึงสะดือ) ส่วนพระพาหา (แขน) ข้างขวา พระเพลา (ขา) ส่วนพระบาท (เท้า) และส่วนฐานบัวรองพระบาท

แรกเริ่มเดิมที ในสมัยรัฐบาลของ จอมพล ป.พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี เมื่อปี พ.ศ. 2498 นั้น ได้มี**แนวคิดในการจัดสร้างปูชนียสถานขึ้นเพื่อเป็นพุทธานุสรณีสถาน เนื่องในวโรกาสมหามงคลที่พระพุทธศาสนาเวียนมาบรรจบครบรอบ 2,500 ปี** รัฐบาลในขณะนั้นจึงได้กราบบังคมทูลเชิญพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ไปทรงประกอบพิธีพิธีก่อฤกษ์พุทธมณฑล ณ บริเวณที่จะก่อสร้างองค์พระพุทธรูปในปัจจุบันนี้

จนกระทั่งเมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม พ.ศ. 2524 พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ได้เสด็จทรงเททองพระเกตุมาลา และได้ประกอบพิธีเชื่อมประกอบพระเศียรกับองค์พระพุทธรูป และเมื่อวันที่ 21 ธันวาคม พ.ศ. 2525 พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ได้โปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จประกอบพิธีสมโภชพระศรีศากยะทศพลญาณประธานพุทธมณฑลสุทรรศน์ และทรงเปิดพุทธมณฑลให้ประชาชนได้เข้านมัสการพระพุทธรูปและใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ของการสร้าง จึงเป็นพระมหากษัตริย์องค์ที่มีต่อปวงชนชาวไทยและชาวพุทธอย่างแท้จริงครับ

พุทธมณฑล มีพื้นที่ใช้สอยถึง 2,500 ไร่

นอกจากเป็นสถานที่สำคัญทางศาสนาแล้ว ยังเป็นสวนสาธารณะสำหรับพักผ่อนของชาวนครปฐมและใกล้เคียง

วัตถุประสงค์ในการจัดสร้างพุทธมณฑลนั้นมีด้วยกัน 8 ประการ ได้แก่

1. เพื่อเป็นศูนย์กลางการศึกษาคัมภีร์ด้านพระพุทธศาสนา
2. เพื่อเป็นพุทธบูชาและเป็นพุทธานุสรณีสถาน ในโอกาสที่พระพุทธศาสนาซึ่งเป็นศาสนาประจำชาติไทย เจริญรุ่งเรืองมาจนครบ 2500 ปี ในปี พ.ศ. 2500
3. เพื่อเป็นศูนย์รวมจิตใจของปวงชนชาวไทย
4. เพื่อเป็นที่สงบร่มรื่นและเป็นที่พักผ่อนหย่อนใจของประชาชนทั่วไป ในบรรยากาศอันเป็นกุศล
5. เพื่อเป็นศูนย์กลางการศึกษาและปฏิบัติวิปัสสนากัมมัฏฐาน
6. เพื่อเป็นสำนักงานกลางการบริหารงานของคณะสงฆ์แห่งประเทศไทย
7. เพื่อเป็นศูนย์กลางการเผยแพร่พระพุทธศาสนา
8. เพื่อเป็นศูนย์กลางแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางด้านธรรมะแก่พุทธศาสนิกชน

นอกจากองค์พระประธานของที่นี่แล้ว พื้นที่ทั้งหมดของพุทธมณฑลนั้น สมัยก่อนนั้นเป็นป่าเสียส่วนใหญ่ การก่อสร้างจึงใช้เวลาค่อนข้างมากในการหาความลงตัวทั้งการออกแบบ วางแผน การนำไปใช้ประโยชน์ และได้เปลี่ยนผ่านยุคสมัยของนายกรัฐมนตรีหลายท่าน การก่อสร้างก็อาจมีหยุดชะงักไปบ้าง อีกทั้งด้วยพื้นที่ขนาดถึง 2,500 ไร่ ก็ใช้เวลามากทีเดียวในการจัดสร้างให้มีความสวย งดงาม เหมาะสมตรงตามวัตถุประสงค์อย่างแท้จริงครับ

ภายในพุทธมณฑลเอง ก็ยังมีอาคารสำคัญต่าง ๆ อีกมากมายให้พุทธศาสนิกชนได้ศึกษาเรียนรู้ทางพระพุทธศาสนา อาทิ วิหารพุทธมณฑล ตำหนักสมเด็จพระสังฆราชที่พักสงฆ์อาคันตุกะ หอประชุม หอกลอง สำนักงานพุทธมณฑล ศาลาราย ศาลาปฏิบัติกรรมฐาน พิพิธภัณฑ์พระพุทธศาสนา หอสมุดพระพุทธศาสนามหาสิรินาถ มหาวิทยาลัยประดิษฐานพระไตรปิฎกหินอ่อน ย่อยสวนเวฬุวัน ศาลาสรีรและสระน้ำขนาดใหญ่

จุดสำคัญอีกแห่งที่นี้ คือ **“ตำบลดุสิตา”** ซึ่งผมเองก็ตระเวนเดินหาอยู่นานเลยเชียว แต่ก็ได้ออกกำลังกายไปด้วยในตัว ฮ่าๆ โดยคำว่า **“ดุสิตา”** หมายถึง การแสดงธรรมครั้งแรก เป็นคำเรียกเทศน์กัณฑ์แรกของพระพุทธเจ้าที่ทรงแสดงแก่ปัญจวัคคีย์ทั้ง 5 (โกณฑัญญะ วัปปะ ภัททิยะ มหานามะ และอัสสชิ) **“ดุสิตา”** ยังมีชื่อว่า **ธัมมจักกัปปวัตตนสูตร** หรือเรียกสั้น ๆ ว่า ธรรมจักร ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับ อริยสัจ 4 ได้แก่ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ และ มรรค ที่พระพุทธเจ้าตรัสรู้นั่นเองครับ

ตำบลดุสิตา ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ของที่นี่ ประดิษฐานหินสลักรูปธรรมจักร และรูปแทนที่นั่งของปัญจวัคคีย์ทั้ง 5 ซึ่งธรรมจักรตั้งอยู่บนกลีบบัวหงาย บัวคว่ำ บนฐานบัวกลีบ ทั่วธรรมจักรแกะสลักลาย แบ่งออกเป็น 3 ตอน วงในสุดเป็นลายกลีบบัว 2 ชั้น ถัดมาเป็นซี่ก้า 32 ซี่ แกะสลักเป็นลายไทย วงนอกเป็นวงล้อธรรมจักร แกะสลักประกอบเป็นลายลูกฟูก ก้ามปู มีลูกแก้วประกอบทั้งสองข้าง ขอบนอกสุดมีลักษณะเป็นกนกเปลวเพลิง

พุทธมณฑลแห่งนี้ มักจะไว้ใช้จัดกิจกรรมต่าง ๆ ในทางพระพุทธศาสนาและวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา อย่างเช่น วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันอาสาฬหบูชา วันขึ้นปีใหม่ วันสงกรานต์ วันลอยกระทง กิจกรรมเลี้ยงพระเพลถวายสังฆทาน และฟังเทศน์ทุกวันเสาร์-อาทิตย์ มีกิจกรรมวันเด็กแห่งชาติ กิจกรรมบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน ซึ่งเราสามารถเข้าชมส่วนต่าง ๆ ของที่นี่ได้ทุกวัน เวลา 05.00-19.00 น. ข้อสำคัญของการเข้าชมก็คือ สวมหน้ากากอนามัย เว้นระยะห่าง และปฏิบัติตามระเบียบก่อนเข้าชม เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อ COVID-19 กันด้วยนะครับ

..นับว่าเป็นสถานที่อีกแห่งที่พุทธศาสนิกชนและผู้ที่ต้องการมาพักผ่อนหย่อนใจหรือออกกำลังกายที่นี่ ไม่ควรพลาดเลยละครับ..

โซนพื้นที่ร่มรื่นสำหรับผู้ที่ชอบการออกกำลังกายหรือพักผ่อนหย่อนใจ